

Andre områder af velfærdsmodellen er under overvejelse med henblik på ændringer. Det gælder bl.a. boligområdet, hvor vi fra radikal side længe har ønsket en ændret udformning af såvel den direkte boligstøtte til lejerne som den indirekte til ejerne, hvor den nuværende ordning betyder, at en meget stor del af samfundsøkonomien er bundet i boligerne. Det skal ikke være umuligt at bo godt i Danmark, men det skal heller ikke være nødvendigt, at alle bliver understøttet fra det offentlige side uanset boligform.

I det hele taget er det en langsigtet reformproces, der er i gang, og vi i Det Radikale Venstre og regeringen er langt fra færdige. Vi skal sikre, at der sker de nødvendige ændringer og den nødvendige tilpasning af holdningerne og den adfærd, som findes i samfundet, og det er faktisk meningen med reformerne. Men det kræver, at vi får hold på den sociale profil i ydelserne; det kræver, at vi får flyttet endnu flere fra passiv forsørgelse til aktivitet på arbejdsmarkedet; det kræver, at vi får understreget den enkeltes ansvar, og at rettigheder og pligter følges ad; det kræver, at vi får fjernet offentligt overformynderi de steder, hvor det findes, men samtidig fastholder fællesskabet på dets ansvar over for den enkelte. Det er opgaverne.

I den forbindelse vil jeg selvfølgelig specielt nævne den grønne skattereform, som flytter vægten fra skat på indkomst til skat på ressourceanvendelse på de steder, hvor miljøet lider overlast. Regeringen har gennem skattereformen knyttet økologi og økonomi uløseligt sammen i opbygningen af en ny dansk velfærdsmodel. Vi ønsker ikke, at kommende generationer skal sidde i bundløs gæld som følge af kortsigtet overforbrug. Vi ønsker, at der også i fremtiden skal være økonomisk råderum til at fastholde velfærdssamfundets grundideer. Vi ønsker ikke mindst at efterlade et bæredygtigt samfund uden tikkende miljøkatastrofer, men det kræver oprydning efter årtiers uforstand, og det kræver ændret adfærd i såvel den private som den offentlige sektor. Oprydningen har været i gang længe, og vi har vandmiljøplanen og planer for drikkevandsforsyning og giftdepoter etc. Det er ikke nok, men der er dog sket klare fremskridt.

Miljøbevidst adfærd i den private sektor og mindre ressourcebelastning er et af hovedsigtterne med skattereformen, og indregning af miljøomkostninger er dermed blevet en naturlig del af vores hverdag. Men de grønne afgifter er endnu langt fra nok, og som regeringsgrundlaget fastslår, skal vi videre i den retning.

Men har vi ikke glemt de offentlige og halv-offentlige virksomheder? Kan det være rigtigt, at vi privatiserer postvæsenet uden at stille miljøkrav? Landpostbudet på cyklen opfylder miljøkravene – det giver vist sig selv – men hvad med forureningen fra postvæsenets varetransport med lastbiler i tæt storbytrafik? Kan det være rigtigt, at vi gør DSB Gods til et selvstændigt aktieselskab for bagefter at opdage, at det nye selskab ikke har råd til at tage hensyn til miljøet, men af konkurrencehensyn tvinges til at flytte transporten væk fra jernbanerne? Burde det ikke være en selvfølge, at offentlige produktionsvirksomheder altid havde en gyldig miljøattest, så der var sikkerhed for, at miljøkravene var præciseret og miljøomkostningerne indregnet i priser og takster? Hvis private endnu ikke skal opfylde de samme krav, skal konkurrencemæssig ligestilling naturligvis sikres gennem en økonomisk kompensation over de offentlige budgetter, ligesom de offentlige budgetter i øvrigt må rumme en særlig miljøramme, som passer til de stillede krav, hvis priser og takster ikke skal sættes i vejret.

De kommunale forsyningsvirksomheder bør naturligvis opfylde de samme miljøkrav som de statslige. De har det tilfælles, at det er de politiske myndigheder og ikke markedet, som afgør priser og takster, og at samfundsøkonomiske hensyn er afgørende. Men en sådan miljøbevidst offentlig prispolitik kræver forberedelse og koordinering. Det er en opgave, som bør sættes i gang i Finansministeriet, og fra radikal side vil vi derfor opfordre finansministeren til snarest at påbegynde sådanne overvejelser.

Den miljøbevidste offentlige prispolitik skal matche skattereformens adfærdsændringer i den private sektor og i øvrigt påvirke den private sektors adfærd. Men når det gælder de langsigtede investeringsbeslutninger, savnes der privatøkonomisk tilskyndelse til at indregne miljøbelastningen, uanset at det netop er på lang sigt, miljøomkostningerne gør sig gældende. Maksimering af det privatøkonomiske afkast uden hensyn til miljøomkostninger er samfundsmæssigt uforvarsomt. Det ville svare til, at en virksomhed udbetalte det fulde overskud direkte til aktionærerne uden at sætte penge af til afskrivninger og henlæggelser m.v., og det ville ingen ansvarlig aktieselskabsbestyrelse acceptere.

Ikke mindst af hensyn til pensionskassernes store indflydelse på de fremtidige investeringer og dermed på kommende generationers levevil-